

ВИЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВІВ РІДКИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

М.В. ДЕГТЯР, канд. техн. наук

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Куликівський узвіз, 12, м. Харків, 61002, Україна

e-mail: Maria_vladova@list.ru

Рідкими побутовими відходами (РПВ) вважають господарчо-побутові (від миття, прання тощо) та каналізаційні стоки (за винятком промислових) за відсутності централізованого водовідведення, що накопичуються і тимчасово зберігаються у вигрібних ямах.

Тарифи на відкачування РПВ, як і на інші послуги в галузі комунального господарства в різних містах відрізняються, в залежності від якості техніки, компанії перевізника, форми власності і найголовніше наявності чи відсутності подальшої утилізації відходів.

Кількість рідких побутових відходів визначають для житлових будинків та інших об'єктів господарювання, не підключених до системи каналізації населеного пункту. Метою визначення фактичного обсягу накопичення рідких відходів є реалізація державної політики в сфері поводження з відходами, створення належних правових підстав та умов для затвердження норм надання послуг з вивезення відходів, створення сприятливих умов для забезпечення споживачів якісними послугами з організації збирання, вивезення та утилізації рідких відходів.

Аналізуючи основні принципи вивезення рідких побутових відходів та очищення дворових туалетів у європейських країнах, необхідно зазначити, що обслуговують дану галузь не комунальні підприємства, а приватні компанії на умовах вільної конкуренції.

Слід зазначити, що країни Східної та центральної Європи пережили глобальні економічні, політичні та соціальні зміни з часів панування Радянського Союзу в регіоні. Сьогодні вносить свої корективи, на даний момент рівень водоспоживання досить високий (хоча він нижчий ніж в Україні), але в той же час рівень очищення стоків у багатьох країн, зокрема і в Україні досить низький.

Основною проблемою обслуговування вигрібних ям є невідповідність їх технічного стану відповідним нормативним документам, складність нормування рідких стоків, часто невідповідність прилеглих територій та самих вигрібних ям санітарним вимогам.

Аналізуючи стан справ по даному питанню хотілось звернути увагу, що у Німеччині більше 95% населення підключено до централізованого водовідведення, у Швеції більше 90%, Угорщина також значно поліпшила показник по забезпеченню централізованим водовідведенням і наразі він сягає 85%. Отже рішення, щодо вдосконалення санітарно-екологічної ситуації в першу чергу, буде торкатися сільських районів. Зокрема і в Україні рівень забезпеченості населення централізованим водовідведенням по містах складає

більше 95 %, по селищах міського типу біля 60-65%, а по селах не досягає і 10%

В Європі сільські мешканці здебільшого користуються автономними очисними спорудами: системами інфільтрації та пісчаними фільтрами, що стало можливим завдяки великим урядовим субсидіям та жорсткому законодавству.

Зокрема, в Україні в сільській місцевості, за сприяння іноземних інвесторів, втілюється проект «сухих » туалетів, завдяки чому значно покращується санітарний стан місцевості. Також слід взяти до уваги концепцію штучного ветланду (фільтрація попередньо очищених стічних вод у насиченому водою ґрунті, засадженому очеретом чи іншими рослинами, аналог біоплато).

Згідно Постанови № 1070 - мінімальні норми надання послуг з вивезення побутових відходів, добова норма надання послуг з вивезення рідких відходів становить 25 л/мешканця, що складає 0,75 м³/міс.

Кількість рідких побутових відходів для об'єктів без централізованого водопостачання та каналізації визначають:

- на підставі даних про обсяги надання послуг з вивезення рідких побутових відходів у населеному пункті протягом календарного року на розрахункову одиницю відповідно для житлових будинків та інших об'єктів утворення побутових відходів без централізованого водопостачання та каналізації;
- на підставі проведення вимірювань об'єму утворення рідких побутових відходів відповідно для житлових будинків та інших об'єктів утворення побутових відходів без централізованого водопостачання та каналізації.

При дослідженні питання з вивезенням РПВ у місті Харкові було виявлено, що біля 50% мешканців з загального числа споживачів, що не мають централізованого водовідведення, користується вуличними колонками, чи тими, що розташовані на подвір'ї, тому не мають технічної можливості встановити прилади обліку води. Отже більшість споживачів (ступінь благоустрою з водоспоживанням 2,0-3,6 м³/місяць) не має можливості визначити фактичне водоспоживання, а відповідно і обсяги водовідведення згідно лічильників.

Були проведені заміри фактичного накопичення обсягів рідких відходів за період 2012-2014 рр. Згідно отриманих даних фактичні обсяги накопичення рідких відходів в кілька разів відрізняються від розрахункових з урахуванням ступеня благоустрою. Виходячи з усього вищесказаного, доцільно було норму встановлювати згідно фактичного обсягу утворення відходів, та до цього прив'язувати тариф, інакше різниця може бути разючою.

Зважаючи на вище сказане доцільно розглянути можливість відмови від послуги акумулювання відходів у вигрібних ямах та звернути увагу на більш сучасні та цивілізовані методи поводження з рідкими відходами, тим більше, що законодавство ЄС не створює обмежень для країн-учасників, які можуть запроваджувати національне законодавство, щодо впровадження інноваційних каналізаційних систем.

Список джерел

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 45 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0457-11>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 р. № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1070-2008-%D0%BF>.
3. Директива Ради 91/271/ЄЕС «Про очищення міських стічних вод».

К ВОПРОСУ О ПОВЫШЕНИИ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ГОРОДСКОЙ ЗАСТРОЙКИ

Т.А. ЧЕРНОСОСОВА, А.В. ЗАВАЛЬНЫЙ, канд. техн. наук,
С.Н. ГОРДИЕНКО

Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А.Н. Бекетова

Куликовский спуск, 12, г. Харьков, 61002, Украина

Состояние жилищного фонда в Украине в начале 21 века вызывает обоснованное беспокойство и является наиболее актуальной социальной проблемой, решение которой становится важнейшей задачей общества. Практически 90% зданий до пяти этажей (панельные, блочные или кирпичные), построенные в больших и малых городах в послевоенные годы до середины семидесятых годов прошлого века, в настоящее время имеют критические показатели физического износа, не отвечают современным стандартам энергосбережения, просто морально устарели и не могут благоприятствовать нормальному психофизическому состоянию жителей [1]. Эти дома предназначались для временного решения жилищной проблемы и были рассчитаны на 25 лет, но большинство из них до сих пор используется по назначению, что со временем становится угрозой для жителей. К тому же первое индустриальное поколение хрущевских пятиэтажек характеризуется большими потерями тепла, отсутствием лифта и мусоропровода, отсутствием технического этажа или чердака, неудовлетворительным состоянием квартир, квартальных инженерных коммуникаций. Увеличение сроков эксплуатации и повышение нагрузок чревато постоянно возрастающим количеством аварий, обрушений и т.д. Поэтому энергореновация такой застройки в Украине с доведением ее энергоэффективности до действующих норм сегодня является такой же актуальной задачей, как и во многих странах Европы [2-5].

Во многих странах (Восточная Германия, Польша, страны Прибалтики, Россия, Беларусь и др.) действуют программы сноса кварталов «хрущёвок» с заменой их на современное комфортное жильё [6]. Зарубежный опыт также показал, что реанимировать эти здания не всегда рентабельно, поскольку эффективность энергореновации зависит от комплекса мероприятий по санации